

Valtioneuvoston kanslia
Sarita Nieminen

Kuulemispyyntö 9.8.2023

Lausunto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa

Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry kiittää mahdollisuudesta lausua yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa ja lausuu kunnioittaen seuraavaa;

1. Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?

SAMOK näkee keskeisimpänä tavoitteet 1 tunnistetaan ja puretaan yhteiskunnan eriarvoistavia rakenteita, 4 kasvatetaan tietoisuutta rasismista ja sen eri muodoista ja 5 jatketaan hyvien väestösuhteiden politiikan kehittämistä ja varmistetaan turvallinen arki kaikille. Rakenteellisen rasismin ja syrjinnän purkaminen on ensisijaisen tärkeää, jotta voimme varmistaa jokaisen yhdenvertaisen mahdollisuuden osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun, vaikuttaa päätöksentekoon, sekä kouluttautua ja työllistyä.

Syrjivien rakenteita purkamiseksi tulee ymmärtää, miten ne ovat muodostuneet ja kuinka ne vaikuttavat vähemmistöihin. Syrjintä ja häirintä esiintyvät useimmiten sanallisina hyökkäyksinä ja vihapuheena. Häirinnän taustalla taas ovat useimmiten olettamukset tai tieto henkilön alkuperästä tai identiteetistä, sekä näihin ominaisuuksiin liittyvät ennakkoluulot. Tietoisuuden kasvattaminen rasismista ja sen eri muodoista, sekä hyvien väestösuhteiden luominen vähentävät ennakkoluuloja ja näin luovat turvallisempaa arkea, sekä opiskelu- ja työelämää. Tietoisuutta lisäämällä pystytään myös tarjoamaan keinoja toimia antirasistisesti ja puuttua aktiivisesti syrjintään, vihapuheeseen, sekä eriarvoistaviin käytäntöihin. Yhdenvertaisuusteemoista tulee opettaa ja puhua perusasteelta alkaen läpi koko koulutuksen.

2. Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä?

SAMOK on kokenut yhdenvertaisuussuunnittelun ja seurannan puolesta tehdyt toimenpiteet erityisen hyödyllisinä. Lisäksi julkisten organisaatioiden henkilöstön, opettajien ja muun kouluhenkilökunnan kouluttaminen ovat vauhdittaneet positiivista kehitystä rasismiin ja syrjintään puuttumisen osalta. Tiedon jakaminen antirasismi- tietopankin ja julkisten kampanjoiden kautta on auttanut nostamaan aihetta julkiseen keskusteluun ja näin lisännyt koko väestön tietoisuutta. Lisäksi esimerkiksi romaninuorten

koulutusta ja työllistymistä tukevat projektit ovat näyttäytyneet positiivisessa valossa. SAMOK näkee tärkeänä, että tällaisia projekteja vähemmistöryhmien eteen toteutetaan jatkossakin.

3. Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

SAMOK näkee, että yhdenvertaisuuden edistämisen tulee näkyä edelleen tärkeänä painopisteenä päätöksenteossa, sekä ministeriöiden tekemässä työssä. Yhdenvertaisuustyö vaatii seuranta- ja selkeitä mittareita ja vaatimuksia paremmasta. SAMOK korostaa tietoisuuden lisäämisen ohella tärkeäksi yhdenvertaisuustyön osaksi Suomen lainsäädännön kehittämisen, esimerkiksi yhdenvertaisuuslain kehittämisen syrjinnän uhrien oikeussuojan osalta. Yhdenvertaisuustyö edistää osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia ja edistää turvallisempaa ja kestävämpää opiskelu- ja työelämää, sekä päätöksentekoa. SAMOK peräänkuuluttaa tasa-arvoisia opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksia ja toivoo, että työtä vähemmistöryhmien aseman parantamiseksi jatketaan.

Helsingissä 9.8.2023

Joonas Soukkio
Puheenjohtaja

Vellu Taskila
Toiminnanjohtaja

Lisätietoja:

Halla Kokkonen
Hallituksen jäsen, sosiaalipolitiikka & yhdenvertaisuus
halla.kokkonen@samok.fi
050 389 1002